

TISKOVÁ ZPRÁVA

Měnící se klima ohrožuje lesy po celém světě a ovlivní jejich management

Praha, Česká republika - červen 2017 – Aktuální studie v časopise Nature Climate Change, kterou publikoval mezinárodní tým s účastí odborníků z Fakulty lesnické a dřevařské a Fakulty životního prostředí ČZU v Praze ukazuje, že probíhající změna klimatu výrazně zvýší frekvenci velkoplošných kalamit hospodářských lesů. Proto je v budoucnu nutné očekávat rostoucí rizika pro hospodářské lesy a negativní vliv na služby, které společnosti poskytují. „*Klimatické změny přináší lesům obrovské výzvy a lesnický sektor se tomu bude muset přizpůsobit, i když se zdá být nemožné kalamitám zcela zabránit,*“ uvádějí autoři studie. Jednou z cest je například větší důraz na pěstování smíšených lesů složených z více druhů dřevin.

„Zároveň si je třeba uvědomit, že velkoplošná narušení byla a jsou přirozenou a nezastupitelnou součástí dynamiky přirozených lesů a nelze je tedy vnímat pouze negativně, a to zejména v lesích, kde je prioritou ochrana přírody a demonstrace přírodních procesů bez vlivů člověka, např. v národních parcích a národních rezervacích,“ dodává M. Svoboda a J. Wild.

Studie vědců z deseti evropských zemí, včetně tří odborníků z Fakulty lesnické a dřevařské a jednoho z Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze, analyzovala více než 1600 odborných publikací s cílem najít závislosti mezi velkoplošným poškozením lesa a klimatickými faktory (např. zvyšující se teplotou nebo suchem).

Výsledky studie jasně ukazují, že rizika spojená například se vznikem rozsáhlých požárů nebo přemnožením podkorního hmyzu se v důsledku klimatických změn zvýší. Typickým příkladem je vyšší intenzita lesních požárů v Severní Americe a Rusku. V podmínkách střední Evropy (a tedy i Česka) jsou hlavním nebezpečím pro hospodářské lesy vichřice a podkorní hmyz (např. lýkožrout smrkový).

Česká republika je bohužel evidentním důkazem těchto zjištění. Podle údajů Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, bylo v roce 2016 zpracováno 4,3 mil. m³ především smrkového dříví napadeného podkorním hmyzem. Toto množství představuje jednu čtvrtinu celkového množství dřeva, které se v ČR každý rok vytežilo. Tyto neplánované těžby dřeva mají negativní dopad na celou řadu funkcí, které les naší společnosti poskytuje. Kromě trvalé produkce obnovitelné suroviny (dříví) se jedná např. o ochranu půdních a vodních zdrojů nebo znehodnocení krajiny pro účely rekreace a turismu.

„Publikovaná analýza jasně ukazuje, že klimatické změny už v současnosti přesahují možnosti využívaných hospodářských postupů a pro lesnictví představují obrovskou výzvu. Lesnický sektor se tomu bude muset přizpůsobit, i když dynamika klimatické změny neumožňuje velkoplošným poškozením lesa zcela zabránit,“ uvádějí autoři studie. Jednou z možností je například pěstování smíšených lesů (složených z více druhů dřevin) s využitím přírodně bližších hospodářských způsobů jako je např. přirozená obnova. Druhově pestré hospodářské lesy jsou, na rozdíl od smrkových monokultur, které v současnosti podléhají suchu a lýkožroutu smrkovému, odolnější a méně podléhají kalamitám.

Tento vývoj má i vážné ekonomické dopady v podobě potřeby utrácet stamiliony korun na obranná opatření ve státních lesích. Produkce velkého objemu kalamitního dříví zároveň redukuje jeho ceny a tím odvedy ze státních lesů do státního rozpočtu. Celý proces se výrazně vymyká historickým zkušenostem a nastoluje otázky, na které se těžko hledají odpovědi. Proto vědci na Fakultě lesnické a dřevařské v rámci projektů zaměřených na výzkum podkorního hmyzu nebo změny hospodaření v lesích v souvislosti s klimatickou změnou (např. EXTEMIT-K*) hledají možnosti jak v budoucnu omezit negativní dopad klimatických změn na naše lesy.

Článek: Rupert Seidl, Dominik Thom, Markus Kautz, Dario Martin-Benito, Mikko Peltoniemi, Giorgio Vacchiano, Jan Wild, Davide Ascoli, Michal Petr, Juha Honkaniemi, Manfred J. Lexer, Volodymyr Trotsiuk, Paola Mairota, Miroslav Svoboda, Marek Fabrika, Thomas A. Nagel, and Christopher P. O. Reyer (2017): **Forest disturbances under climate change**. Nature Climate Change (doi:10.1038/nclimate3303)

Odkaz: <https://www.nature.com/nclimate/journal/v7/n6/full/nclimate3303.html>

***více o projektu EXTEMIT-K:**

<https://www.fld.czu.cz/cs/r-6826-veda-a-vyzkum/r-7936-projekty/r-11773-externi-projekty/r-11255-projekty-z-operacnich-programu/r-12097-projekt-extemit-k>

<https://extemit.fld.czu.cz/en/>

Kontaktní osoby za Českou zemědělskou univerzitu:

Ing. Tereza Kolbabová, Marketingové oddělení, Fakulta lesnická a dřevařská
kolbabova@fld.czu.cz, +420 734 170 890

prof. Ing. Miroslav Svoboda, Ph.D., Katedra ekologie lesa, Fakulta lesnická a dřevařská
svobodam@fld.czu.cz, +420 731 064 650

doc. Ing. Jan Wild, Ph.D., Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování, Fakulta životního prostředí
wild@fzp.czu.cz, +420 723 963 196

